

da se bo očenaša naučil. Kmali po smrti Karola Velikega pa zapové papež Evgeni II. v rimskem shodu (l. 826.) da naj se ustanovi pri vsaki škofiji cerkvi šola, kjer se bo razlagalo sv. pismo, pa tudi po vseh farnih soseskah veška šola. Dasiravno je pa ta ukaz veljal morda le za Laško ali pa celó le za papeževe dežele, vendar nam le očitno priča, da je sv. cerkev zmiraj skazovala se zvesta mati šoli, in da je tudi v tistih časih skerbela za svojo hčer, ko si jo naj mogočnejši knez izvolil je za svojo ljubljenco.

(Dalje prih.)

Kratek obris godbine povestnice.

(Dalje.)

Do tega časa je bila edina skerb skladateljev, bolj in bolj izobraziti harmonijo t. j. mnogoglasje. Melodija ali redoglasje se je čisto zanemarilo, in je bilo ravno po šegi Palestrinove pisave propadu blizo. Enoglasno petje ni imelo nikakoršne veljave, le mnogoglasno se je gojilo in čislalo. Posvetna glasba je bila popolnoma propadla. Zdaj pa se je harmonija polastila tudi posvetne glasbe. Madrigale, t. j. lirične pesmi so začeli na mnogoglasne napeve prepevati, in l. 1540. so bile skladbe te verste splošna šega. Po ti poti pa se je posvetna godba močno olikala in na visoko stopnjo povzdignila. Ze od 14. stoletja začeni se je vedno bolj širila ljubav za gledoi gre, ki so pri svečanostih vsake verste posebno na dvorih zgornje italijanskih knezov neopustljiva šega postale, sklenjene večidel s petjem in plesom. Take igre pa so bile začetek nove dobe za godbino razvitje, za veselo razvitje, kakoršnega bi po drugi poti nikdar dosegla ne bila. Začele so se

Spevoigre (Oper).

Perve muzikalno-dramatične predstave so bile tako imenovane „misterije“, t. j. dramatične predstave kake povesti iz sv. pisma. Neka družba romarjev je l. 1380. v Parizu kralju Karolu VI. tako igro igrala, namešano s petjem, ki je bila neki sprejeta z neizrekljivim veseljem. Ta družba, ki so jo pozneje imenovali „brate Kristusovega terpljenja“ (Passions-

brüder), je vstanovila lastno gledišče. V Rimu so igrali prosto na cesti l. 1480. duhovno komedijo: „Spreoberjenje sv. Pavla“, za katero je godbo spisal Francesco Beverini.

V 16. stoletju so bile pastirske igre splošna šega. Od njih glasbe se ni nič ohranilo.

Ljubav do gleda – in spevoiger pa je rastla bolj in bolj. Knezi zgornje Italije so se skušali, kdo bo krasnejše vredil igro na svojem dvoru. Vse je prekosil dvor florentinski, in tukaj se je prav za prav izcimila današnja spevoigra. Na svatbi l. 1539. se je prvič tukaj poskusilo, da je prvi glas (melodijo) neke lirične pesmi ena sama oseba pela, druge glasove pa so igrale glasbine orodja. Ta poskušnja je neizrekljivo dopadla, in je bila prvi začetek današnjega samospeva (Sologesang) in recitativa. Giulio Caccini (Romano), znaten pevec in skladatelj; in Vincenzo Galilei, oče slavnega naravoslovca, sta bila prva, ki sta gojila nježno cvetličico samospeva okoli leta 1600.

(Dalje prih.)

P a š n i k.

Kako pomagati, da otroci radi ubogajo. Velikokrat se starši, posebno matere pritožijo, da jih otroci ne ubogajo radi, da se morajo zmiraj nad njimi jeziti, in jim večkrat veleovati, preden storé, kar jim ukazujejo. Prav rad verjamem, da je z nepokornimi otroci velik križ. Ni tedaj čudno, da zavoljo tega marsikteriga rejnika huda nevolja posili. — Toda, tega so večidel starši krivi, in posebno matere. — Otroci zato tako neradi ubogajo, ker jim starši dostikrat neprevidno ali pa premehko ukazujejo. Velikokrat se otrokom vелеva kaj takega, kar je za nje pretežko, ali saj tako hitro storiti nemogoče, kakor se pričakuje. Škodljivo pa je, ako zapovedovavec svoje povelje zljajša, ali pa celó prekličé. Marsiktero mamko grozno zabolí, ako vidi, da se njen otrok žalostno, ali celó na jok derži, — in kmali pozabi vse, kar je velela. Kako bi potlej otrok ubogal njo ali pa koga drugega, ker misli, da bo drugo tudi tako opravil, kakor je prvič. Če se kaj takega pogosto zgodi, otroci kaj hitro zapazijo in si zapomnijo; toraj ni